

T.C.
MUŞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 32026198/821.07/4272480

22/04/2015

Konu: 10. Avrupa Aşı Haftası

.....KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)
.....MÜDÜRLÜĞÜNE

20-25 Nisan 2015 tarihleri arasında kutlanacak olan 10. Avrupa Aşı Haftası etkinlikleri kapsamında merkez ve ilçe okullarımızın konu hakkında bilgilendirilmesi amacıyla İl Halk Sağlığı Müdürlüğü'nün 16/04/2015 tarih ve 2837 sayılı yazısı ve ekindeki bilgi notu ve eğitim CD'si ekte gönderilmiştir.

Hafta boyunca merkez ve ilçe okullarımızda rehber öğretmenler aracılığıyla hazırlanan sunumun öğrencilere gösterilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mahmut KARAKAYA
Vali a.
Milli Eğitim Müdür V.

Eki:

1-Yazı (8 Sayfa)

2-CD (1 Adet)

(İlçeler CD'leri evrak dolabından alacaklardır)

DAĞITIM:

İlçe Kaymakamlığına

Anaokulu, İlkokul ve Ortaokul Müd.

T.C.
MUŞ VALİLİĞİ
Halk Sağlığı Müdürlüğü

SAYI : 40962929.4.49.16.00/
Konu : 10. Avrupa Aşı Haftası

Tarımca:
Gözmi TOSUN
17.11.2015.

Temel Eğt

Muş Halk Sağlığı Müdürlüğü

S.No : 2837 Tarih : 16.04.2015
Gön Böl : BULAŞICI HASTALIKLAR
Eki : Konu : 10. AVRUPA AŞI
HAFTASI
2833 GİDEN

İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ'NE

MUS

20-25 Nisan 2015 tarihleri arasında kutlanacak olan 10. Avrupa Aşı Haftası etkinlikleri kapsamında İlimiz Merkez ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı okulların konu hakkında bilgilendirilmesi amacı ile her ilçeye verilmek üzere bilgi notu ve eğitim CD' si ekte sunulmuştur.

Hafta boyunca İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı Okul Müdürlüklerinde rehber öğretmenler aracılığıyla hazırlanan sunumun öğrencilere sunulması hususunda;
Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Serdal TÜRKÖĞLU
Halk Sağlığı Müdürü

EKLER: Bilgi Notu (7 sayfa)
CD (6 Adet)

Ek-2

BİLGİ NOTU

**AŞI HAFTASI (20– 25 Nisan 2015)
TÜRKİYE ETKİNLİKLERİ**

“Sağlık Aşıyoruz”

“Her Şeyin Başı Sağlık, Sağlığın Başı Aşı”

“Aşılının, Önleyin, Korunun”

“Çocuklarınızın Eksik Aşılarını Tamamlatınız”

“Aşılı Çocuk, Sağlıklı Çocuk”

“Aşılama her çocuğun hakkıdır.”

1. Aşı Haftası Nedir?

Genişletilmiş Bağışıklama Programı kapsamında yürütülen hastalık kontrol programlarının stratejileri konularında sağlık personelinin duyarlılıklarının artırılması, toplumun aşılama ve aşı ile önlenbilir hastalıklar konusundaki farkındalığının artırılması ve bilgilendirilmesi, öncelikle 5 yaş altındaki eksik aşılı çocukların aşılarının tamamlanması ve erişkinlerde aşılama talebinin artırılması amacıyla merkezi ve iller düzeyinde aktivitelerin düzenlendiği bir haftadır.

2. Aşı Haftası Ne Zaman Yürütülecektir?

Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesinin bir girişimi olan Avrupa Aşılama Haftasının ilki 2005 yılında düzenlenmiştir. Bu yıl onuncusu düzenlenecek olan haftada, etkinlikler 20 -25 Nisan 2015 tarihleri arasında düzenlenecektir.

3. Aşı Haftası Etkinlikleri Nasıl Uygulanacaktır?

Bu yılki aşı haftasının hedefi, "sağlık personelinin aşılama hizmetleri konusunda duyarlılığının artırılması, toplumun aşılama konusunda farkındalığının artırılması yolu ile öncelikle kızamık ve polio eksik aşı ve aşısız 5 yaş altındaki çocukların aşılarının tamamlanması ve erişkinlerde de aşılama talebinin artırılması"dır.

Bu hedefe ulaşabilmek için; sektörler arası işbirliği ile aşılamanın önemi ve çocukluk dönemi aşı takvimi konularında bilgilendirme yapılacak, sosyal mobilizasyon faaliyetleri düzenlenecektir. Bütün aile hekimleri tarafından aşı kayıtlarının gözden geçirilerek aşısız veya eksik aşılı çocukların tespit edilmesi, tüm sağlık kurumlarına başvurularında çocukların aşılama durumlarının sorgulanarak aşılarının tamamlanması ve erişkinlerde gereken aşıların uygulanması sağlanacaktır.

4. Aşı Nedir?

İnsan ve hayvanlarda hastalık yapma yeteneğinde olan virüs, bakteri v.b. mikropların hastalık yapma karakterlerinden arındırılarak ya da bazı mikropların salgıladığı zehirlerin (toksinler) etkilerinin ortadan kaldırılarak, geliştirilen biyolojik maddelere *aşı* denir.

Aşı, insanları hastalıklardan ve onun kötü sonuçlarından koruyabilmek için sağlam ve risk altındaki kişilere uygulanır.

Vücut bu şekli ile kendisine zarar vermeyen mikrop ya da toksinleri tanır ve onlara karşı bir savunma yöntemi geliştirir. Böylece gerçek mikropla karşılaşıldığında da bu yöntemle savaşır ve kişi hastalığa yakalanmaz. Bu kişi artık o hastalığa karşı bağışiktır. Bağışıklama, aşıyla önlenbilir hastalıkların ve ölümlerin önlenmesi açısından en önemli toplum sağlığı müdahaleleri arasında yer almaktadır.

5. Aşı Nasıl Etki Eder?

Aşılar, belirli bir hastalığa yakalanmadan önce kişilere ulaşım onların bağışıklanmalarını sağlamak amacıyla verilir. Vücutta savunma mekanizmasını uyararak, hastalık etkenini tanıyan ve bu etkenle karşılaşılacağında onu yakalayıp yok eden koruyucu maddelerin (antikorlar) oluşmasını sağlarlar. Bu şekilde aşılanan kişi aşılandığı hastalıklara karşı bağışık yani dirençli olur. Oluşan direnç genellikle ömür boyu vücutta kalır ve hastalık etkeni ile karşılaşınca onu etkisiz kılmak için savaşır.

6. GBP nedir?

GBP'nin (Genişletilmiş Bağışıklama Programı) amacı aşı ile önlenabilir hastalıkların ve bu hastalıklardan kaynaklanan sakatlık ve ölümlerin engellenmesidir. Bu program kapsamında, boğmaca, difteri, tetanoz, kızamık, kızamıkçık, kabakulak, verem, çocuk felci, hepatit B, hepatit A, suçiçeği, Hemofilus influenza tip b'ye bağlı hastalıklar (menenjit gibi) ile streptokokus pnömoniya'ya bağlı invaziv pnömokokal hastalıkların (zatürre gibi) ve bu hastalıklardan kaynaklanan bebek ve çocuk ölümlerinin ve sakatlıkların engellenmesi hedeflenmektedir.

Temel amaç; doğan her bebeğin aşı takvimine uygun olarak yukarıda sayılan hastalıklara karşı bağışık kılınmasıdır. Genişletilmiş deyimini ise aşısız veya eksik aşıli bebek ve çocukların tespit edildiği anda aşılmasının sağlanması ve bu uygulamanın ülke genelinde her yerde eşit olarak yapılması anlamını vurgulamak için kullanılmaktadır.

GBP, bilim insanlarından oluşan Bağışıklama Danışma Kurulu'nun (BDK) bilimsel desteği ve önerileri doğrultusunda yürütülmektedir.

7. Aşılar hangi hastalıklardan korur?

DaBT (karma aşı) difteri, boğmaca ve tetanozdan, polio aşısı çocuk felcinden, hepatit B aşısı Hepatit B'ye bağlı B tipi sarılık, siroz ve karaciğer kanserinden, hepatit A aşısı A tipi sarılıktan, suçiçeği aşısı suçiçeği hastalığından, Hib aşısı H. influenza tip b'ye bağlı menenjit, zatürre ve orta kulak iltihaplarından, BCG aşısı veremden, KKK (Kızamık-kabakulak-kızamıkçık) aşısı kızamığa bağlı zatürree, orta kulak iltihabı ve SSPE (subakut sklerozan panensefalit) hastalığından, doğumsal kızamıkçık sendromu ve kabakulaktan, Konjuge Pnökokok aşısı ise zatürree, beyin iltihabı ve kan zehirlenmesinden korur.

8. Aşılar kaç kez uygulanmalıdır?

Aşılarını uygun sayıda ve uygun aralıklarla almış çocuklar yeterince korunmuş olurlar.

Uygulanan aşılar kişilere özel olan aşı kartına kaydedilmeli, bu aşı kartı ise mutlaka saklanmalıdır.

Ülkemizde halen uygulanan çocukluk dönemi aşı takvimi aşağıdadır:

	Doğumda	1.ayın sonu	2.ayın sonu	4.ayın sonu	6.ayın sonu	12. ay	18.ayın sonu	24.ayın sonu	İlköğretim 1.sınıf	İlköğretim 8.sınıf
Hepatit B	I	II			III					
BCG			I							
DaBT-İPA-Hib			I	II	III		R			
KPA			I	II	III	R				
KKK						I			R	
DaBT-İPA									R	
OPA					I		II			
Td										R
Hepatit A							I	II		
Suçiçeği						I				

BCG: Bacille Calmette-Guerin Aşısı (Tüberküloz)

DaBT-İPA-Hib: Difteri, aselüler Boğmaca, Tetanoz, İnaktif Polio, Hemofilus influenza tip b Aşısı (Beşli Karma Aşı)

KKK: Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak Aşısı

OPA: Oral Polio (Çocuk Felci) Aşısı

Td: Erişkin Tipi Difteri-Tetanoz Aşısı

KPA: Konjuge Pnömonokok Aşısı

DaBT-İPA: Difteri, aselüler Boğmaca, Tetanoz, İnaktif Polio Aşısı (Dörtlü Karma Aşı)

R: Rapel (Pekiştirme)

Tablodan da görüleceği üzere; bazı aşuların bir kez uygulanması yeterli iken bazıları için pekiştirme (rapel) dozlarına ihtiyaç vardır.

9. Takvime Yeni Eklenen Aşular Nelerdir?

2005 yılı sonuna kadar 7 hastalığa (difteri, boğmaca, tetanoz, çocuk felci, kızamık, hepatit-B, verem) karşı aşılama yapılıyordu.

2006 yılında bütün sağlık kuruluşlarında Hib, Kızamıkçık, Kabakulak aşularını uygulanmaya başlanmıştır. 2008 yılı başından itibaren DaBT-İPA-Hib aşularını tek enjektör içinde uygulanmaya başlanmış böylece bir seferde 5 hastalığa karşı aşılama yapılması sağlanmıştır. Kasım 2008 tarihinden itibaren ise; Mayıs 2008 doğumlu çocuklardan başlamak üzere; konjuge pnömonokok aşısı (zatürre aşısı) takvime eklenmiştir. Böylelikle aşı ile koruma sağlanan hastalık sayısı 11'e yükselmiştir. 2010 yılında ise ilköğretim 1. sınıfta uygulanmak üzere aşı takvimine DaBT-İPA (dörtlü karma) aşısı eklenmiş bu şekilde bu yaş

grubuna ek bir doz boğmaca aşısı uygulanmasına başlanmıştır. Nisan 2011 tarihinden itibaren de 7 bileşenli aşı yerine 13 bileşenli zatiirre aşısı uygulanmaya başlayarak daha geniş koruyuculuk sağlanmıştır. Çocukluk dönemi aşı takvimine 2012 yılında hepatit A aşısının 1 Mart 2011'den itibaren doğanlara uygulanmak üzere ve 2013 yılında da suçiçeği aşısının 1 Ocak 2012 tarihinden itibaren doğanlara uygulanmak üzere takvime eklenmesiyle aşısı yapılan hastalık sayısı 13'e yükselmiştir.

10. Aşının Zamanında Yapılması Önemli midir?

Aşıların zamanında ve uygun aralıklarla uygulanması çok önemlidir. Ancak aşı takviminde belirtilen aralıklara göre aşıları tamamlanmamış çocuklarda önceki aşı dozlarının tekrar yapılmasına gerek yoktur. Aradan uzun bir süre geçmiş olsa bile, aşılamaya bırakılan yerden devam edilir, eksik aşıları çocuk belirlendiğinde, yaşına uygun olarak aşıları tamamlanır.

11. Aşı Yapılmazsa Ne Olur?

Aşı ile önlenebilir hastalıkların sıklığı artar. Aşılanarak bağışık hale gelmiş bireylerin oluşturduğu toplumlar, hastalıkların yayılmasına karşı direnç gösterirler. Bu yolla henüz aşılanmamış, aşılanmaya engel oluşturan bir hastalığı olanlar da korunmuş olur.

12. Kimler Aşılanmalıdır?

Bütün çocuklar doğar doğmaz takvime uygun bir şekilde aşılanmaya başlanmalıdır. Aşılar sadece çocuklar için değildir. Birçok erişkin aşıyla kolaylıkla önlenebilen hastalıklar nedeniyle sakat kalmakta ya da ölmektedir. Bu nedenle her genç, yetişkin ve yaşlı kimse bağışıklamadan yararlanmalıdır. Bu nedenle sadece çocuklar değil bağışık olmayan tüm yetişkinler yaşlarına uygun olarak tetanoz, difteri, grip, pnömokok hastalıklarına karşı aşılanmalıdır. Bazı hastalıklar için risk grubunda kabul edilen erişkinler de sağlık kuruluşlarına başvurarak yapılması gereken aşılar konusunda bilgi edinmeli ve aşılanmalıdır. Hastalıklar açısından riskli ülkelere seyahat edecekler ise bölgenin özelliğine göre gerekli aşıları yaptırmalıdır.

Ülkemizde yaşlı nüfusun giderek artmasıyla, kronik hastalıklar da da (kalp, akciğer, böbrek hastalıkları, şeker vb) buna bağlı bir artış meydana gelmekte olup bu durum erişkin bağışıklamasının giderek daha da ön plana çıkmasına neden olmaktadır. Bu nedenle erişkinler de kendileri için uygun aşılar şeması konusunda mutlaka bir hekime danışmalıdır.

13. Aşılar Nerede Uygulanır? Aşı Ücretli Midir?

Aşı uygulamaları, aile sağlığı merkezlerinde ve hastanelerde yapılmaktadır. Aşı takviminde yer alan aşılar Sağlık Bakanlığı kurum ve kuruluşlarında *ücretsiz* olarak uygulanmaktadır.

Grip aşısı, Polisakkarit Pnömonokok aşısı ve Hepatit A aşısı SUT (Sağlık Uygulama Tebliği)'da belirtilen risk gruplarına göre sosyal güvenlik kurumu tarafından ödenmektedir.

14. Aşılamaya ile Ulaşılan Başarılar Nelerdir?

Daha önce büyük salgınlar ve ölümlere yol açan çiçek hastalığı 1977 yılından itibaren tamamen yok edilmiştir. Hastalık etkeni yok edildiğinden çiçek aşısı uygulamalarına ihtiyaç kalmamış ve aşılamaya durdurulmuştur.

Yine çok önemli bir çocukluk çağı bulaşıcı hastalığı olan poliomiyelit (çocuk felci) hastalığına karşı dünya genelinde yaygın aşılamaya çalışmaları yapılmış ve hastalık yok edilme aşamasına getirilmiştir. Dünyada, 1988 yılında 350.000 olan vaka sayısı, 2011 yılında 650 vaka olarak gerçekleşmiştir. Ülkemizde son polio vakası 26 Kasım 1998 tarihinde görülmüştür.

Polio Eradikasyon Programı çalışmaları ile Ülkemizin de içinde bulunduğu Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesi 21 Haziran 2002'de "Poliodan Arındırılmış Bölge" Sertifikası ile belgelendirmiştir.

Ancak halen dünyada vakaların görülmesi nedeniyle program ve aşılamaya çalışmalarına devam edilmektedir. Suriye'den sonra Irak'ta da çocuk felci vakası tespit edilmesi ülkemiz içinde risk oluşturmaktadır. Suriye ve Irak ülkeleri ile uzun sınırlarımız ve nüfus hareketleri sebebiyle çocuk felci aşısız veya eksik aşı 5 yaş altı tüm çocuklarımızın aşılanmaları çok önemlidir.

Maternal Neonatal Tetanoz (MNT) Eliminasyonu Programı, 1994 yılında başlatılmış; Nisan 2009'da Türkiye'nin, yenidoğan tetanozu elimine etmiş ülkeler arasına girdiği belgelenmiştir.

Ülkemizde, 2002 yılından bu yana yürütülmekte olan kızamık eliminasyon programı kapsamında gerçekleştirilen yoğun aşılamaya kampanyaları ve rutin aşılamaya oranları ile kızamık vaka sayılarında çok büyük düşüşler kaydedilmiştir. Ancak, dünyada kızamık virüsü dolaşımı devam etmektedir, 2009 yılından itibaren de özellikle de Doğu Avrupa'dan başlayarak Batı Avrupa ülkelerine sirayet eden büyük kızamık salgınları yaşanmış ve halen yaşanmaktadır. Bu nedenle, virüs dolaşımının devamlılığında rol oynayabilecek olan aşısız veya eksik aşı 5 yaş altı tüm çocukların kızamık içeren aşı ile aşılanmaları son derece önemlidir.

Sizlerden Beklentilerimiz:

- Aşılamaya önemini her fırsatta vurgulayalım.
- Çocuklarımızın aşılanmasını sağlayalım. Aşılanma şansını kaçıranlar var ise aşılanmaları için sağlık kuruluşlarına götürelim.
- Sağlıklı bir toplumun gereği için aşılamaya hizmetinin vazgeçilemez olduğu bilincini tüm kesimlere ulaştıralım.

- Aşılama ile sağlıklı bir geleceğe doğru çocuklarımızla birlikte sağlıklı adımlar atalım.
- Erişkinlerde ve risk gruplarındaki bağışıklama çalışmalarını destekleyelim.

Hazırlayan:

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Aşı İle Önlenebilir Hastalıklar Daire Başkanlığı

Türkiye'de Aşı Uygulamalarının Kronolojik Özeti:

- 1930'lar: Çiçek Aşılması
1937: Difteri, Boğmaca aşılması
1952: BCG Aşılması
1963: Oral Polio Aşılması
1968: DBT Aşılması
1970: Kızamık Aşılması
1981: Genişletilmiş Bağışıklama Programı
1985: Türkiye Aşı Kampanyası
1995: Polio Ulusal Aşı Günleri
1996: Kızamık Hızlandırma Kampanyası
1997: Polio Mop-up
1998: Hepatit-B Aşılması
1998: Son Polio Vakası
2003: Kızamık Okul Aşı Günleri
2005: Kızamık Aşı Günleri
2006: Kızamıkçık, Kabakulak ve Hib (menenjit) aşısının programa eklenmesi,
Hepatit B adölesan aşılmasının başlatılması
2008: Pentavalan Aşı (beşli karma)
2005-2009: İlk ve ortaöğretim yaş gruplarının Hepatit B aşılması
2006-2009: İlk ve ortaöğretim yaş gruplarının Kızamıkçık aşılması
2008 Kasım: Konjuge Pnömonokok Aşısının (KPA) takvime girişi (Mayıs 2008 doğumlular)
2009 Şubat: MNT Eliminasyonu
2010 Haziran: İlköğretim 1. sınıfta Td ve OPA yerine DaBT-İPA uygulamasına geçilmesi
2011 Nisan: 7 bileşenli KPA dan 13 bileşenli KPA nın uygulamaya geçilmesi
2012 Ekim: Hepatit A aşısının takvime eklenmesi (Mart 2011 doğumlular).
2013 Ocak: Suçiçeği aşısının takvimde eklenmesi (Ocak 2012 doğumlular).